

איך אוכל לעזור?

אבל רבי לוי יצחק לא הפסיק.

הוא המשיך ללמד תורה,
המשיך לעזור ליהודים,
המשיך לדאג
שגם יהודים אחרים יקימו מצוות.

ולכן שלחו אותו
למקום גלות רחוק מאד.

רחוק מן הבית.
רחוק מן האנשים שהכיר.
רחוק מהרבנית חנה.

הרבנית חנה ידעה
שהחיים שם קשים.

מי ידאג לו?
מי יהיה לידו?
מי יעזור לו?

ואז החליטה בלבה:

רבי לוי יצחק שם.
הוא לבד.
אני אסע אליו.

הרבנית חנה הייתה לבדה.

הבית היה שקט.
הכסא של רבי לוי יצחק עמד במקומו,
אבל רבי לוי יצחק לא היה בבית.
הוא היה רחוק.
רחוק מאד.

הרבנית חנה חשבה עליו ודאגה לו כל
כה.

איפה הוא עכשיו?
האם קר לו?
האם יש לו מה לאכול?
ומי נמצא שם לידו,
כשהוא צריך עזרה?

רבי לוי יצחק, אבא של הרב,
היה רב חשוב וצדיק.

הוא למד תורה
ועזר ליהודים לקיים מצוות.

היו אנשים שלא רצו
שהיהודים ילמדו תורה ויקימו מצוות.

הם אמרו לרבי לוי יצחק:
"תפסיק!"

מאותו יום
עזרה בכל מה שישקלה.

היא חפשה אכל.
דאגה למה שחסר.
והשתדלה להקל
על רבי לוי יצחק.

גם במקום הקשה הזה,
רבי לוי יצחק
לא הפסיק ללמד תורה.

הוא ישב ליד הספר,
למד,
חשב,
וחדש חדושי תורה.

רבי לוי יצחק רצה לכתב אותם,
כדי שלא ישכחו.

יום אחד
ראתה הרבנית חנה
את רבי לוי יצחק
יושב ליד הספר.

העט היה בידו.
הוא רצה לכתב.

אבל...

הרבנית חנה ארזה
מעט דברים במזודה
ויצאה לדרך.

הדרך היתה ארכה.
ארכה מאד.

הרכבת נסעה עוד ועוד.

דרך החלון ראתה הרבנית חנה
בתים,
שדות,
יערות גדולים,

אבל בלבה היתה רק מחשבה אחת:

עוד מעט אגיע אל רבי לוי יצחק.

אחרי דרך ארכה
הגיעה הרבנית חנה
אל מקום הגלות.

מיד ראתה
כמה קשה לחיות שם.

האכל היה מועט.
גם דברים פשוטים כמעט לא היו שם.

לא היו הרבה ספרים.
ובחוץ היה קר מאד.

לא הִיָּה דִּיּוֹ.

אִיךָ יִכְתֹּב
אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה
בְּלִי דִּיּוֹ?

גַּם חֲנוּת
שְׁאֵפֶשֶׁר לִקְנוֹת בָּהּ דִּיּוֹ
לֹא הִיָּתָה שָׁם.

הַרְבֵּנִית חֲנָה חִפְשָׁה.

אוּלֵי נִשְׁאָר מַעַט בְּבִקְבוּק?

לֹא.

אוּלֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
מִמִּינִשְׁהוּ אַחֵר?

גַּם לֹא.

הַרְבֵּנִית חֲנָה הִבִּיטָה
בַּעַט שֶׁבִּידּוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִּי יִצְחָק.

הִיא הִבִּינָה מִיָּד
כִּמָּה חָשׁוּב לְכַתֵּב.

וְנוֹשֵׁב חֲשָׁבָה:

אִיךָ אוֹכֵל לַעְזוֹר?

הִיא יִצְאָה הַחוּצָה
וְהִבִּיטָה סָבִיב.

עַל הָאֲדָמָה
צָמְחוּ עֲשָׂבִים.

הַרְבֵּנִית חֲנָה הִתְכּוּפְפָה.

הִיא אָסְפָה עֵשֶׂב אֶחָד.

וְעוֹד עֵשֶׂב.

וְעוֹד אֶחָד.

אֶת הָעֲשָׂבִים
הִבִּיָּאָה אֹתָהּ פְּנִימָה.

הִיא הִכְנִיסָה אוֹתָם לְסִיר
וּבִשְׁלָה אוֹתָם.

הָעֲשָׂבִים הִתְבַּשְּׁלוּ,
וְהַמִּים הָלְכוּ וְנִצְבְּעוּ.

הַרְבֵּנִית חֲנָה עֲרִבְבָה,
בְּדָקָה,
וְנוֹסְתָה שׁוּב,

עַד שֶׁנוֹצַר
צִבְעַ כֹּהֵה שְׁאֵפֶשֶׁר לְכַתֵּב בּוֹ.

דיו!

דיו שֶׁהֵכִינָה בְּעֶצְמָהּ
מִן הָעֵשְׂבִים.

הִרְבֵּינִית חֲנָה הִבִּיֵּאָה אֶת הַדִּיּוֹ
לְרַבִּי לִוִי יִצְחָק.

עֲכָשׁוּ
אֶפְשָׁר הָיָה לְכַתֵּב.

רַבִּי לִוִי יִצְחָק לָקַח אֶת הָעֵט,
טָבַל אוֹתוֹ בַּדִּיּוֹ
שֶׁהֵכִינָה הִרְבֵּינִית חֲנָה,

וְהִתְחִיל לְכַתֵּב.

מֶלֶךְ וְעוֹד מֶלֶךְ.

שׁוֹרָה וְעוֹד שׁוֹרָה.

דִּבְרֵי הַתּוֹרָה שֶׁלָּמַד
הִתְחִילוּ לְהִכְתֵּב.

לְפַעְמִים,
כְּמַעַט לֹא הָיוּ דְּפִים פְּנוּיִים.

אֲזַרְבִּי לִוִי יִצְחָק כָּתֵב
בְּשׁוּלֵי הַסְּפָרִים שֶׁהָיוּ אֵתָּה.

בְּצַד הַדָּף.

בֵּין הַשּׁוּרוֹת.

בְּכָל מְקוֹם קָטָן
נִשְׁבּוּ הָיָה אֶפְשָׁר לְכַתֵּב.

הִרְבֵּינִית חֲנָה
שָׁמְרָה עַל הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה
בְּזִהְיוֹת גְּדוּלָּה.

הִיא יָדְעָה:
אֵלֶּה דִּבְרֵי תּוֹרָה יְקָרִים.

מֵלִים שֶׁנִּכְתְּבוּ
בְּמְקוֹם רְחוֹק וְקָשָׁה,
בַּדִּיּוֹ שֶׁהָיָה הֵכִינָה
מִן הָעֵשְׂבִים.

עָבְרוּ שָׁנִים.

הַסְּפָרִים נִשְׁאַרוּ
וְדִבְרֵי הַתּוֹרָה
שֶׁנִּכְתְּבוּ שָׁם
נִלְמָדִים גַּם הַיּוֹם.

וְכַשְׁאֲנַחֲנוּ חוֹשְׁבִים
עַל הִרְבֵּינִית חֲנָה,
אֶפְשָׁר לִזְכֹּר:

רבי לוי יצחק היה לבד,
היא נסעה להיות לצדו.

לא היה דיו,
היא הכינה דיו.

היה קשה,
היא לא ותרה.

וגם אנחנו
יכולים להביט סביב,
לראות מי צריך אותנו,
ולשאל:

איך אני יכול לעזור?

